

„Vsaka stvarca me ne ustraši, ne!“ dé ponosno Janez. Iznenadila ga je pa vendar Anica, katera se mu je po navadi prijazno smejala.

Mislil je, da bi zahteval pojasnila o zadnji nedelji, a skoro ni imel poguma, da bi se dotaknil naravnost tega vprašanja. Hotel je pa le priti nekoliko bliže.

„Vi bodeste že skoro pokosili, kdaj bodo šele naši!“ omenila je Anica.

„Zaloko imamo danes lahko, pa imamo še doma okoli veliko tega obiranja. A če Bog dá lepo vreme, v štirinajstih dneh bomo gotovi.“

„Kdaj pa še mi, ker nas čaka ‚plana‘!“

„E, kaj ne bi vi, ki imate tako bogatega zeta! Takšnim gotovo ni sile.“

Dekle osupne in se obrne v stran.

„Zeta? Za tega pri nas nič ne vem.“

Ko se obrne proti Janezu, opazi, da Janez nima šopka za klobukom. „Lej ga, lej,

menda si prišel od kakšne sedmine“, opone mu: „Še šopek ti je danes doma ostal!“

„Ker ga mi ni ‚pravi‘ dal! Ta ga je pa obljubil nekomu drugemu. Gori pri sv. Vidu ga je menda v nedeljo — prodal! Anica, ti morda veš kaj o tem?“

Dekle zardi, oči povesi in nekoliko pomolči. Nato odvrne:

„Vem, na koga gre ta govorica, pa Bog vé najbolje vse. On tudi vé, da se ti sedaj jako motiš.“

Nobeden ni prav mogel k besedi, dokler se Anica ni poslovila, rekoč:

„Naj bo vse v božjem imenu! Ko mine nekaj časa, pa bodo vsi ljudje videli, da sem nedolžna. Ako se kdo ob mene spotika, za to nič ne morem, pa tudi ne maram za to. Saj brez tega menda še na svetu ni bilo. Držim se le svojih starišev. Zato se za svoje dobro ime ne bojim. Ti pa z Bogom, Janez!“

Anica je odšla v solzah, on je pa za njo zrl potrt in žalosten.

(Dalje.)

Večer na leskovem listu.

(Spisal D. Klančar.)

Bil je hladen poletni večer.

Dva komarja sta sedela pod grmom na leskovem listu in se pomenkovala o časovnih vprašanjih.

Prvi, Pivček, je bil lepo rejen, imel temno-rdečkast debel trebušček; drugi, Mivček, je bil suh, da se je skoro videlo skozi njegova rebra v prazni želodec. Imel je Mivček danes slabo bero, čeprav se je bil zjutraj zaklel, da pride na večer domov sit, ali pa ga več ne bo.

„To pravim“, prišel je Mivček s slabim, tožnim glasom, „ljudje so dandanes večinoma slabe krvi. Saj imam, hvala Bogu, še vendar nekaj dolg rilec, močan tudi: a kjer sem poskusil, — saj sem naletel na marsikaterega človeka —, povsodi je bila malo prida, kakor voda v kapnicah na Krasu ob najhujši vročini.“

„To že jaz dobro vem“, odvrne mu Pivček, in si gleda temno-rdeči, rejeni trebušček, „zato sem pa že davno sklenil, da ne sedem na nobenega človeka več, in tega tudi res ne storim. Obiskujem rajši konje, krave, bike, teleta, vole, pse, in da to več nese, to je živ dokaz moj trebušček, ki ni baš v najslabši oskrbi. Nevarnost je pa povsodi jednaka, naj te že bikov rep ošine po plečih, ali pa če te sčezani in zmaže dlan človeške roke.“

„To je res; naših pravic nam itak nihče neče priznati“, pristavi velevažno Mivček. Po črevih ga je pa zvijalo, in mislil si je: „Sedaj-le bi pa sedel prvi kravi, ki bi prišla, naravnost na smrček, naj bi še tako hlastala z jezikom po meni. Bolje je s sitim trebuhom umreti, kakor pa z lačnim živeti.“

„No, če boš čakal svojih pravic, potem pa pojdi kar k medvedu pod dren in čakajta skupaj, medved drenovih hrušk, ti pa pravic. Kaj vama bo hasnilo, povejta potem“, nasmeje se Pivček zadovoljen s svojo primero in s svojim svetom.

„Ne smejaj se tako škodoželjno“, zahrhni Mivček, „sicer zapodim rilec naravnost v tvoj trebuh in ti izpijem kri iz želodca.“

„No, no, ne deri se tako! Če se danes malo izpostiš, boš imel pa jutri boljši tek“, potolaži ga Pivček. „Povej rajši, kje in kako si bral danes, da imaš želodec tako prazen kakor cigan pipo.“

„Saj sem že rekel, da ljudje v današnjih časih nimajo več krvi po žilah. Toda jaz sem še vedno tako neumen, da rajši sedem na gladko kožo človeško kakor pa na kosmato živalsko. Saj se spominjaš, ko sva šla zjutraj vkup na občinski pašnik. Ti in ostali tovariši ste se zgubili po juncih, kravah in teletih, jaz sem se pa lotil pastirja. Piskal sem mu tako milo v c-duru okoli ušes in nosú z nado, da ga omečim za par minut. Ko sem že mislil, da sem mu dovolj preludiral, spustil sem se prav na lahko na uho. Pričel sem tipati po žilah, utaknil sem rilec sedaj sem, pa ga zopet pretaknil, in zopet drugam nastavljal — sem in tje, a naletel sem na vse drugo, le na kri ne. No, to mi je bilo pa že odveč. „Za božji čas, kak človek pa je to?“ sem premišljal in zapodil rilec do korenine v uho, naj se zgodi, kar hoče: če se odlomi ali pa odtrga, do krvi se mora priti. Ali krvi nisem dosegel, pač pa je pastir udaril z roko po ušesu in po meni. Stenilo se mi je pred očmi. — Koliko časa sem ležal brez sape v travi, ne vem. Ko sem se zdramil, spravljal sem si s silo ves dogodek v spomin, ob enem pa gledal po sebi, kje me kaj boli. Hvala Bogu, rilec je bil drugače čisto cel, samo na koncu malo ukrivljen. To se že poravna. Splezal sem na bilko, pastirja in čede ni bilo nikjer. Zletel sem. Letel sem dolgo, a nikjer nič, sama puščava, nobenega človeka, nobenega živinčeta. Kakor sem po želodcu in po solncu sodil, bilo

je okoli poldne. Slednjič sem priletel ves upehan do gozda, ali kako se že imenuje, do parka blizu mesta. Tam sem ugledal, da se v senci po travi valja nekaj gospode. Takoj sem jih parkrat obletel, potem pa brez daljšega uvoda sedel neki blede gospodični na hrbet; bila je zame jako ugodno napravljena, bila je namreč razgaljena bolj, kakor je navada pri spodobnih ljudeh. Z nramnega stališča seveda ta stvar ni prav, pa saj veš, da nisem hud moralist. Zato sem prav dosledno sklepal, da bo tukaj obilno krvce zame, ker se kaže toliko mesa. A kako sem se opekel! Ko sem se pritihotal in zasadi v hrbet svoj rilček, potegnil sem par krepkih požirkov. Tedaj mi je pa bilo mahoma tako slabo v želodcu, da sem kar cepnil na tla. „Bog se me usmili“, sem zaklical, „tako nezdravo kri ali pa smrt!“ Polagoma sem se spravil po koncu, češ, kar tako ne pojdem, in sem sedel drugi gospodični na roko. Bila je rdečelična in zdrava, spodobno oblečena, njena kri mi je jako dišala: a kaj, ko me je takoj zapodila! Sedel sem še na tretjo, četrto: vse so me odgnale. Mislim sem sam pri sebi: Jedni so brezkrvni, drugi brezsrčni. Obletaval sem tudi nekega debelega gospoda, ki se je valjal v travi. Zaletel sem se mu nalašč trikrat v nos, saj sem vedel, da me ne bo pustil; on pa je otepal z roko po meni za življenje in smrt, slednjič pa je zarentačil: „Tako nadležen kakor ta komarska sodrga pa ni nihče. Čakajte, vam že pokadim.“ Zažgal si je smotko in puhnil cele oblake dima vame. Meni pa, ker ne pušim, se je v glavi zvrtilo, in v omedlevici sem priletel do bližnjega grma, kjer sem padel v travo. Ležal sem tam ves omamljen do večera in se slednjič, ko sem si opomogel, napotil domov. Taka je bila moja bira današnjega dne.“

„Moja pot je bila pa bolj enostavna“, je začel Pivček. „Ko sva prišla zjutraj na občinski pašnik, sedel sem neki kravi na vime in nisem odletel preje, nego sem se tako napil, kakor me sedaj vidiš. Tu ležim že ves dan.“ To je bila kratka povest sitega Pivčka.

Od daleč se je čulo petje hripavo in pijano:

Bog nam živi vse krčmarje,
tega vinca gospodarje.

Prihajalo je vedno bliže in glasneje.

„Sedaj pa prihaja brencelj Polovnjak domov. Menda je bil na svatbi, ker je tako glasen“, opomni Pivček.

Tako je bilo. V istem trenutku je pribrenčal brencelj in se vsedel na list poleg komarjev.

„Komaj sem prikolovratil domov. Glava mi je težka in perutnice so me komaj prinesle. To vam je bilo kosilo! No, takega pa še ne“, brencelj se je obližnil okrog ust in prikimal z glavo.

„Pa bi bil kaj s seboj prinesel tukaj-le za sestradanega Mivčka“, opomni Pivček.

„Kje pa imaš tovariša brencelja Čebra?“ vpraša Mivček in jezno pogleda sitega Pivčka.

„No, tega ne bolete videli več. Njegovo mlado, nadepolno življenje je končano. Zato sem se od žalosti tako napil.“

„Kaj praviš?“ se začudita Pivček in Mivček oba h krati.

„V miru počivaj! Življenje naše je kaplja na veji; jedna sapica, pa je po njem.“

Zjutraj je letel še čvrst in zdrav z menoj na pašo. Naletela sva na voznika, ki je peljal s par konji moko v mesto. Videla sva, da sta konjiča dobro rejena, in sedla sva belcu ob vampu na kožo, kamor ni mogel doseči z repom. Že sva bila ubrala vsak jedno žilo in polagoma srkala. Komaj sva posrkala kake pol kapljice, ko se voz ustavi. Belca je moralo malo srbeti, sunil je z zadnjo nogo v trebuh in zbil oba na tla. Meni se ni nič zgodilo, tovariš pa je obležal vznak v prahu. „Ali ti je slabo?“ ga vprašam in potipljem za žilo. „O nič, le pusti me, da se malo oddahnem; možgane sem si malo pretresel“, mi odvrne in se postavi na noge. Stala sva nekaj časa. Nesreča pa, kakor vesta, nikdar ne pride samo jedna, temveč takoj ji sledi še druga. Mene je vedno nekaj skrbelo, a nisem vedel, kaj. Voz se je zopet pomaknil in sedaj je prišla druga nesreča, večja kakor prva. Tovariš je ležal baš v kolesnici, in predno se je dobro zavedel,

kako nevaren je njegov položaj, že ga je držalo kolo, rebra so pokala. Hotel sem ga potegniti izpod kolesa, a prepozno je bilo. Na mestu, kjer je stal pred kratkim tovariš čil, zdrav, samo z nekoliko pretresenimi možgani, bila je sedaj neka lisa, v kateri bi nihče ne spoznal brencelja. Taka je naša usoda. Danes meni, jutri tebi. Jaz sem nato odletel z mesta žalosti in nesreče.“

„Nesrečni Čeber!“ tako sta izrekla Mivček in Pivček svoje sožalje.

„A kje si se ga tako nalezal?“ popraša zvedavo Pivček. „Saj na belcu je bilo le pol kaplje!“

„No, jaz sem imel potem srečo“, prične zopet brencelj Polovnjak. „Letel sem naprej in mislil: Sedaj pojdem v nevarnost in smrt, saj samemu mi itak ni živeti. Priletel sem do gostilne. Pred hišo ob kameniti mizi v kostanjevi senci je sedel debel gospod. Mizo je imel obloženo z jedili in pijačami, katere je zmetaval in vlival v svoj obširni trebuh, ki ni bil nič manji kakor belčev. Gledal sem ga in mu zavidal izvrstni tek. Malo stran od mene je stal cel roj muh, ki so prežale na slanino in potvico na krožnikih. Jaz sem jih silil, naj sedejo po krožnikih, ker bo sicer mož vse sam pogoltal. Toda niso si upale, ker je imel dedec muhavnik poleg sebe na mizi. Ko je po večjem izpraznil krožnike, naslonil se je na stolovo naslonjalo in zadovoljno gledal predse. Tedaj sem ga vzela na muho. Skominalo me je po njegovi krvi. To vam je imel rdeče lice, rdeč nos — vse rdeče, da je kar žarelo in mi je jemalo vid. Mislil sem si: Če bi jaz dobil nekaj te rdečmodre krvi, ne menjam s cesarjem! Tako me je mamilo, da nazadnje nisem videl sploh drugega nič kakor rdečo polno luno moževo.“

Včasih se tudi nam sreča malo nasmehlja in to je naredila meni danes.

Gospod je zaspal.

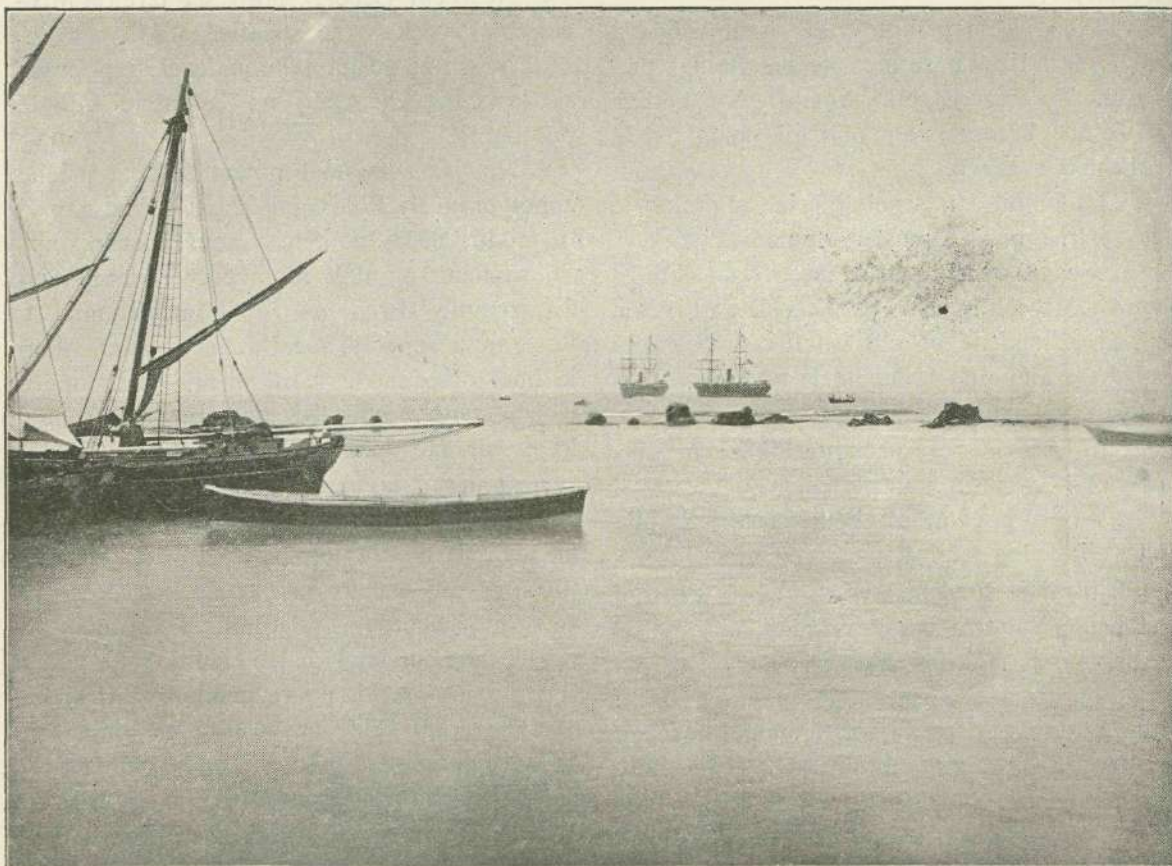
No sedaj, če mu ne grem na nos, sem prava muha. Mislil — storil. Načel sem svetlo kožo, potegnil in pil tako, kar je le moglo vame. Ko sem se že jedenkrat nalil do vrha, sem še nekoliko posedel na nosu in premišljal: Ko bi bil jaz sedaj-le velblod in bi

imel še jeden želodec za vodo, to bi ga napolnil, pa ne z vodo! Ko bi bil moj tovariš še živ, tudi on bi bil lahko dobil svoj delež. Pa to vam je vse kaj drugega: kri izpod take kože in izpod blede kože. Razlika vam je taka, kakor med šampanjcem in dolenjskim cvičkom. Ko sem odletel, sem premišljal: Ko bi hodil jaz dostikrat tako v goste, vzel bi obrazu kmalu rdeče-modro barvo.“

Lačni Mivček je ob tej povesti komaj požiral sline.

K njim sta prisedli tudi dve muhi, ki sta do sedaj-le od strani poslušali.

„Naš sovražnik je človek“, prične jedna. „Danes sem čula praviti, da je neki človek kupil steklene posode, katere je napolnil s pivom in postavil na mizo. Muhe so mislile, da je to nalašč pripravljeno zanje, in so kar

Pred Jafo na morju.

trumoma drle v tiste posode pit; a niti jedna ni našla več poti iz steklenice: potonilo jih je čez dva tisoč isti dan. — Ko so zvedele druge muhe, poslale so deputacijo peterih muh k človeku, ki so zahtevale, naj odpravi te posode. O, pa on jih ni poslušal, temveč pograbil je pobijačo in po vseh na jeden mah udaril, da niti jedna ni živa odletela.“

Brencelj ni poslušal blebetave muhe, temveč je že krepko smrčal. Pivček je tudi

dremal. Mivčku pa ni šel iz glave lepi obraz, o katerem je pravil brencelj.

Vse je utihnilo na leskovem listu in sladki sen je zatisnil vsem oči do jutranje zore.

Ko se je zdanilo, odpravili so se vsi na odhod.

Lačni Mivček je izpregovoril:

„Držimo se gesla: Ako pridem, pridem sit, ali me pa več ne bo.“

Odleteli so vsi. Zvečer pa niti jeden ni prišel spat na leskov list.